

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:

Návrh opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/xx.2022-x, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám

Čj.: ČTÚ-9 996/2022-611

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

Obchodní firma / název / jméno a příjmení: PODA a.s.

IČO (bylo-li přiděleno): 25816179

Kontaktní osoba (vč. telefonního čísla a adresy elektronické pošty):

Ing. Martin Šigut, předseda správní rady, tel.: 777 723 365, sigut@poda.cz

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

TOTO PODÁNÍ NA VYZNAČENÉM MÍSTĚ OBSAHUJE OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ SPOLEČNOSTI PODA. A.S. OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ JE OZNAČENO ZNAČKAMI [ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ] A [KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ].

Český telekomunikační úřad bude považovat zde poskytnuté informace za důvěrné, pouze pokud je dotčený subjekt označí jako důvěrné nebo jako obchodní tajemství.

Český telekomunikační úřad si vyhrazuje právo použít poskytnuté údaje, s výjimkou údajů označených jako důvěrné nebo jako obchodní tajemství, a tyto údaje též uveřejnit podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě.

Pokud dotčený subjekt označí připomínku, popřípadě její část, za důvěrnou nebo jako obchodní tajemství, pak taková připomínka nebude uveřejněna na diskusním místě. Obdobně se postupuje i v případě stanovisek a názorů.

Připomínky, které nebudou uveřejněny na diskusním místě, se podle čl. 9 odst. 3 Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě nevypovídají.

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU OPATŘENÍ:

1. Připomínka č. 1 k celému textu návrhu

Návrh změny:

Navrhujeme a podporujeme zachování všech ustanovení výrokové části předmětného OOP jako věcně správných a vysoce naléhavých k ochraně mobilních virtuálních operátorů i na ně navázaných spotřebitelů v České republice. S ohledem na nedostatek smluvního zajištění stávajících velkoobchodních vztahů žádáme přijetí a stanovení účinnosti navrhované regulace v co nejkratším časovém horizontu.

Odůvodnění:

Jakožto subjekt, který v současné době na českém trhu působí jako mobilní virtuální operátor využívající velkoobchodní služby jednoho z MNO, vítáme postup Úřadu spočívající v dočasné regulaci velkoobchodního trhu přístupu k mobilním službám elektronických komunikací včetně stanovení podniků s významnou tržní silou a uložení dočasných povinností. Velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám v České republice v současné době čelí zásadnímu tržnímu selhání, na které je třeba v co nejkratší době reagovat, jinak bude zcela reálně ohrožena pozice tisíců spotřebitelů, užívajících mobilní služby naší společnosti i dalších mobilních virtuálních operátorů.

Trh velkoobchodního přístupu k mobilním službám elektronických komunikací v České republice je pro mnoho operátorů, mezi něž se řadí i naše společnost, ohrožen již nastalým nebo v nejbližších dnech nastávajícím smluvním vakuem, kdy mnoho mobilních virtuálních operátorů nemá i přes probíhající jednání a opakovaná ujištění společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. uzavřeno smlouvu na dodávky velkoobchodních mobilních služeb nezbytných pro poskytování maloobchodních služeb koncovým zákazníkům. V důsledku toho hrozí, že se značná část mobilních virtuálních operátorů dostane buď do neudržitelného překerního postavení, nebo z právně-obchodních důvodů v nejbližších dnech zkolabuje.

Naše společnost PODA a.s. je jedním z nejméně dvanácti mobilních virtuálních operátorů, kterým v minulém roce dodavatel velkoobchodních mobilních služeb, společnost T-Mobile Czech Republic a.s., bez předchozího projednání a jen s krátkou tříměsíční výpovědní dobou vypověděl smlouvu na dodávky velkoobchodních mobilních služeb. Ačkoliv jsme se společností T-Mobile bez zbytečného odkladu po uvedené výpovědi vstoupili do jednání o uzavření nové smlouvy, a ačkoliv byla původní výpovědní doba na základě ingerence Českého telekomunikačního úřadu prodloužena, nepodařilo se do dnešního dne nový smluvní vztah zajišťující poskytování velkoobchodních mobilních služeb uzavřít. Tato skutečnost je o to více alarmující, že nám bylo uzavření nové smlouvy ze strany společnosti T-Mobile opakovaně přislíbeno. Ocitáme se proto v situaci, kdy našim zákazníkům poskytujeme maloobchodní mobilní služby založené na velkoobchodním plnění společnosti T-Mobile, které provizorně odebíráme bez řádného smluvního vztahu. K tomuto stavu jsme přitom dospěli na základě legitimního očekávání, založeného proklamací této společnosti, že smlouva bude za kompromisních podmínek v dohledné době uzavřena, což se nestalo.

[ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ] [REDAKCE]

[REDAKCE] [KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ] Tím se prohlubuje již tak citelný rozdíl v atraktivitě našeho portfolia a nabídek mobilních síťových operátorů založený dlouhodobě nepříznivými cenovými i dalšími velkoobchodními podmínkami MNO. Dochází tak k setrvalému odlivu zákazníků naší společnosti odebírajících mobilní služby a spolu s dalšími faktory uvedeným v tomto podání je naše společnost efektivně vytlačována z účasti na trhu mobilních služeb elektronických komunikací. Situaci přitom nelze efektivně řešit nákupem služeb od jiného mobilního síťového operátora, je tomu tak proto, že přechod k jinému poskytovateli velkoobchodních mobilních služeb je technologicky náročný a nákladný proces, který nelze realizovat v krátkém časovém horizontu. Očekáváme přitom, že přístup obou dvou ostatních velkých MNO bude totožný jako v případě společnosti T-Mobile. Žádnou nabídku na dodávky velkoobchodních mobilních služeb jsme od jiných MNO neobdrželi.

Shora popsaný stav je ztěžován skutečností, že trh velkoobchodních mobilních služeb je dlouhodobě zásadně deformován vysokými velkoobchodními cenami mobilních služeb a vynucováním nepřiměřených smluvních i obchodních podmínek ze strany tří velkých MNO. Tyto bariéry jsou natolik intenzivní, že mají rdousící efekt na podnikání subjektů odebírajících velkoobchodní mobilní služby za účelem nabízení mobilních služeb koncovým zákazníkům. Naše společnost je z tohoto důvodu nucena poskytovat mobilní maloobchodní služby se ztrátou, jen aby udržela alespoň většinu svých koncových zákazníků, kterým vedle mobilního přístupu poskytuje i služby v pevném místě. Realita na trhu velkoobchodních mobilních služeb je tak dle našeho názoru horší, než jak vyplývá z předkládaného návrhu.

Aby bylo předejito hrozbám plynoucím pro naši společnost i její zákazníky ze současné právní nejistoty ohledně dodávek velkoobchodních mobilních služeb, žádáme Úřad, aby navrhované opatření přijal v co nejbližším možném termínu a s co nejrychlejšími nabytím účinnosti.

2. Připomínka č. 2 k řádkům 303 až 304 návrhu

Návrh změny:

„1. Regulační balíček 1 (dále jen „RB1“) obsahující 100 minut na volání do všech vnitrostátních sítí, 50 25 SMS do vnitrostátních sítí, 2 GB dat, a (...)“

Odůvodnění:

Jakkoliv vnímáme nastavení regulačních balíčků 1 a 2 jako v zásadě dobré a vhodné, navrhujeme drobnou úpravu regulačního balíčku RB1 tak, že namísto padesáti SMS bude tento balíček zahrnovat jen dvacet pět volných SMS zpráv. Smyslem této úpravy je cenové zatraktivnění balíčku RB1 pro využití spíše v nižších nabídkách mobilních virtuálních

operátorů. Zákazníci v základním segmentu maloobchodních služeb jsou zpravidla značně citliví na cenu nabízeného balíčku, jakékoliv zlevnění velkoobchodního produktu tak zvyšuje potenciál mobilních virtuálních operátorů na akvizici nových koncových zákazníků a tím pádem prohlubuje pozitivní dopady konkurence na hospodářskou soutěž. Zlevnění navrhujeme založit na omezení počtu volných SMS zpráv v předmětném balíčku z padesáti na dvacet pět. SMS zprávy – ačkoliv jsou i nadále vnímány jako nezbytnost – nejsou z důvodu rozmachu aplikací pro direct messaging a jiných podobných komunikačních platform využívány tak často, jak tomu bylo v minulosti. Snížení jejich počtu v balíčku by tak nemělo z pohledu zákazníků mít zásadní negativní dopad na zájem o využívání koncové maloobchodní služby.

3. Připomínka č. 3 k řádkům 1456 až 1459 návrhu

Návrh změny:

„V důsledku toho nemohou MVNO konkurovat MNO na maloobchodním trhu. MVNO nejsou schopni kopírovat maloobchodní nabídky MNO, zejména v případě tarifů s měsíční cenou nad 500 Kč (včetně DPH) a datově náročných tarifů (1,9 GB a více dat v ceně), jak dokládá graf níže. Ani v případě tarifů s měsíční cenou rovnou nebo nižší než 500 Kč (včetně DPH) však nelze učinit závěr o udržitelnosti podnikání MVNO, neboť ta je závislá i na dalších faktorech.

Odůvodnění:

S ohledem na naše vlastní zkušenosti při využívání velkoobchodních mobilních služeb velkých MNO za účelem nabízení maloobchodních služeb koncovým zákazníkům jsme nuceni konstatovat, že MVNO nejsou na českém trhu konkurenceschopní ani v oblasti mobilních služeb v cenové hladině do 500 Kč. Jakkoliv se mimo kontext mohou nabídky jednotlivých MVNO v této cenové kategorii jevit jako konkurenceschopné, celkové fungování virtuálních operátorů ani zde konkurenceschopné není. Současná nabídka těchto produktů je vykoupena nízkými maržemi a kumulací dalších negativních efektů, které často vedou k podnikání s podstatnou ztrátou, jak tomu v oblasti mobilních služeb je i v případě naší společnosti. Motivací pro setrvání na trhu i přes soustavnou ztrátu je zpravidla snaha o poskytování balíčků služeb zahrnujících vedle mobilních služeb i službu přístupu k internetu v pevném místě a/nebo televizní služby a současně naděje na zlepšení regulatorního stavu, jak by se mohlo stát právě v důsledku předloženého návrhu. Skutečnost, že MVNO začasť v segmentu mobilních služeb podnikají se ztrátou zejména v důsledku nízkých marží a kumulovaných efektů s tím spojených je potvrzena setrvalým trendem ukončování činností těchto subjektů.

4. Připomínka č. 4 k řádkům 1548 až 1552 návrhu

Návrh změny:

„Na základě analýzy zákaznických potřeb a konkurence schopnosti na maloobchodním a velkoobchodním trhu se proto jako vhodné jeví vytvoření minimálně 2 regulovaných velkoobchodních tarifů: RB1 (100 minut na volání do všech vnitrostátních sítí, 50 25 SMS do vnitrostátních sítí, 2 GB dat měsíčně) a RB2 (200 minut na volání do všech vnitrostátních sítí, 50 SMS do vnitrostátních sítí, 10 GB dat měsíčně).“

Odůvodnění:

V souladu s připomínkou č. 2 uvedenou výše v tomto podání sdělujeme, že jakkoliv vnímáme nastavení regulačních balíčků 1 a 2 jako v zásadě dobré a vhodné, navrhuje drobnou úpravu regulačního balíčku RB1 tak, že namísto padesáti SMS bude tento balíček zahrnovat jen dvacet pět volných SMS zpráv. Smyslem této úpravy je cenové zatraktivnění balíčku RB1 pro využití spíše v nižších nabídkách mobilních virtuálních operátorů. Zákazníci v základním segmentu maloobchodních služeb jsou zpravidla značně citliví na cenu nabízeného balíčku, jakékoliv zlevnění velkoobchodního produktu tak zvyšuje potenciál mobilních virtuálních operátorů na akvizici nových koncových zákazníků a tím pádem prohlubuje pozitivní dopady konkurence na hospodářskou soutěž. Zlevnění navrhujeme založit na omezení počtu volných SMS zpráv v předmětném balíčku z padesáti na dvacet pět. SMS zprávy – ačkoliv jsou i nadále vnímány jako nezbytnost – nejsou z důvodu rozmachu aplikací pro direct messaging a jiných podobných komunikačních platforem využívány tak často, jak tomu bylo v minulosti. Snížení jejich počtu v balíčku by tak nemělo z pohledu zákazníků mít zásadní negativní dopad na zájem o využívání koncové maloobchodní služby.

5. Připomínka č. 5 k řádkům 1568 a násl. návrhu

Návrh změny:

Z pohledu zajištění plnění zákaznických potřeb na maloobchodním trhu (včetně snižování cen mobilních služeb, a to zejména datových) a udržení MVNO na maloobchodním trhu po dobu nejbližších 18 měsíců se proto jako vhodné jeví vytvoření minimálně 2 regulovaných velkoobchodních tarifů: RB1 (100 minut na volání do všech vnitrostátních sítí, 50 25 SMS do vnitrostátních sítí, 2 GB dat měsíčně) a RB2 (200 minut na volání do všech vnitrostátních sítí, 50 SMS do vnitrostátních sítí, 10 GB dat měsíčně), které zabezpečí profitabilní replikaci těchto tarifů ze strany MVNO na maloobchodním trhu.“

Odůvodnění:

V souladu s připomínkou č. 2 uvedenou výše v tomto podání sdělujeme, že jakkoliv vnímáme nastavení regulačních balíčků 1 a 2 jako v zásadě dobré a vhodné, navrhuje drobnou úpravu regulačního balíčku RB1 tak, že namísto padesáti SMS bude tento balíček zahrnovat

jen dvacet pět volných SMS zpráv. Smyslem této úpravy je cenové zatraktivnění balíčku RB1 pro využití spíše v nižších nabídkách mobilních virtuálních operátorů. Zákazníci v základním segmentu maloobchodních služeb jsou zpravidla značně citliví na cenu nabízeného balíčku, jakékoliv zlevnění velkoobchodního produktu tak zvyšuje potenciál mobilních virtuálních operátorů na akvizici nových koncových zákazníků a tím pádem prohlubuje pozitivní dopady konkurence na hospodářskou soutěž. Zlevnění navrhujeme založit na omezení počtu volných SMS zpráv v předmětném balíčku z padesáti na dvacet pět. SMS zprávy – ačkoliv jsou i nadále vnímány jako nezbytnost – nejsou z důvodu rozmachu aplikací pro direct messaging a jiných podobných komunikačních platform využívány tak často, jak tomu bylo v minulosti. Snížení jejich počtu v balíčku by tak nemělo z pohledu zákazníků mít zásadní negativní dopad na zájem o využívání koncové maloobchodní služby.

6. Připomínka č. 6 k řádkům 1592 až 1594 návrhu

Návrh změny:

„MVNO nemají ve vyjednávání podmínek velkoobchodní spolupráce žádnou vyjednávací pozici a podmínky těchto velkoobchodních smluvních vztahů jsou jednostranně určovány ze strany MNO. Nelze přitom předpokládat, že by se tento stav bez regulatorního zásahu mohl změnit.“

Odůvodnění:

Z pozice stávajícího MVNO v procesu vyjednávání nové smlouvy o velkoobchodních dodávkách mobilních služeb potvrzujeme názor Úřadu, že smlouvy o velkoobchodním přístupu k mobilní síti ani zdaleka nesplňují vymezené klíčové parametry. Zároveň však zdůrazňujeme, že se nejedná o stav založený opomenutím či nedostatkem zájmu mobilních virtuálních operátorů. Požadavky na začlenění předmětných ochranných ustanovení (např. zabezpečení replikovatelnosti nabídek) byl v procesu vyjednávání vznesen a odůvodněn konkrétními číselnými hodnotami, absolutně však nebyl síťovým operátorem akceptován, přičemž vyjednávací pozice MVNO neumožňuje začlenění takového ustanovení nikterak vynutit či zobchodovat. Zhoršení v tomto směru vnímáme již pod dobu několika posledních let, kulminovalo však nečekaným hromadným vypovězením velkoobchodních smluv společností T-Mobile v roce 2021 a následným jednáním o uzavření smluv nových, kdy se popsany efekt projevil velice silně.

7. Připomínka č. 7 k řádkům 2030 až 2031 návrhu

Návrh změny:

„Ke zpomalení budování mobilní sítě subjektu nově vstupujícího na trh může přispět i odpor obyvatelstva k umístování dalších základnových stanic⁶⁰ a v některých případech také nepřátelský postoj dotčených samospráv.“

Odůvodnění:

Negativní postoj určitých okruhů obyvatelstva k zavádění bezdrátových sítí elektronických komunikací zejména, avšak nejenom ve formátu 5G se velmi zřetelně projevil v rámci projektu pilotních měst pro 5G, jedná se ale o dlouhodobý problém. V tomto směru stanovisko Úřadu podporujeme. Významnou veličinou při zřizování sítí elektronických komunikací včetně přípojného vedení pro mobilní sítě, je ale také nepřátelský postoj některých obcí k výstavbě projevující se obstrukcemi ve stavebním řízení, nepřiměřenými požadavky na vedlejší plnění při výstavbě (často třeba požadavky na opravu dopravní infrastruktury v obci z prostředků stavebníka) a vysokými náhradami za věcná břemena související s umístěním infrastruktury telekomunikačních sítí.

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ:

(Český telekomunikační úřad k uplatněným stanoviskům a názorům přihlédně při konečném znění opatření, avšak nevypovídá je.)

1. Stanovisko č. 1 k celému textu návrhu

Navrhovanou dočasnou regulaci relevantního trhu velkoobchodního přístupu k mobilním službám, určení podniků s významnou tržní silou a uložení dočasných povinností tak, jak je uvedeno v předloženém návrhu opatření, vnímáme nejen jako pozitivní krok směřující k příznivější hospodářské soutěži a mitigaci extrémních tržních nerovnováh dopadajících ve formě vysokých cen i na spotřebitele. Tento krok vnímáme v současné době jako naléhavě nutný pro udržitelnost jakéhokoliv dalšího fungování MVNO v České republice.

V návaznosti na bezprecedentní hromadné ukončení smluv poskytovatelem velkoobchodních služeb T-Mobile Czech Republic a.s. v roce 2021 se naše společnost dostala do překerní situace, kdy z důvodu prostojů společnosti T-Mobile ve vyjednávání o nové smlouvě o velkoobchodním mobilním přístupu nemá dodávky velkoobchodních mobilních služeb formálně zasmluvněny. Z obchodního styku s jinými mobilními virtuálními operátory se přitom dozvídáme, že i jiní mobilní virtuální operátoři se nacházejí v obdobném postavení a mnoha dalším MVNO smlouvy o zajištění mobilního přístupu zaniknou ke dni 15. března 2022, aniž by tito operátoři měli sjednány smlouvy navazující. Z uvedených důvodů máme za to, že je naléhavě nutné navrhovanou regulaci přijmout co nejrychleji tak, aby bylo předejito vzniku plošných výpadků maloobchodních služeb mobilních virtuálních operátorů u koncových zákazníků a jiných negativních efektů spojených se smluvní nejistotou.

Jak vyplývá z naší obchodní praxe, velkoobchodní nabídky velkých infrastrukturních operátorů neumožňují replikaci jejich maloobchodních služeb dokonce ani bez započtení fixních nákladů MVNO a bez jakéhokoliv zisku. Tuto skutečnost jsme ve vztahu ke společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. demonstrovali na třech různých modelových případech, aniž by naše výpočty byly ze strany této společnosti jakkoliv vyvráceny. Tato nereplikovatelnost nabídek nám znemožňuje smysluplnou účast na hospodářské soutěži v rámci maloobchodního trhu a v segmentu mobilních služeb naší společnosti působí dlouhodobě ztrátu v řádech milionů Kč ročně.

Replikovatelnost maloobchodních nabídek infrastrukturních operátorů je přitom dle dostupných dat ještě horší, než jak se podává z předložené analýzy. Je tomu tak proto, že analýza – jak sama přiznává – nereflektuje retenční a jiné „neceníkové“ nabídky velkých operátorů, které mohou mít významný vliv na chování značné části koncových uživatelů.

Ze shora uvedených důvodů platí, že podmínky vedou k rapidnímu vytlačování MVNO z trhu. V poskytování efektivních MVNO služeb brání nereplikovatelnost maloobchodních nabídek infrastrukturních operátorů vyvěrající zejména z vysoké cenové hladiny velkoobchodních služeb, nedostatečné dostupnosti datových služeb a limitujících smluvních podmínek. S ohledem na vysoké bariéry vstupu na trh a silně etablovanou pozici tří velkých MNO, není bez regulace zlepšení, ba ani udržení stávajícího stavu možné.

2. Stanovisko č. 2 k řádkům 152 až 164

Potvrzujeme názor Úřadu o tom, že důvodem odchodu MVNO z relevantního trhu jsou zpravidla nepřiměřené cenové podmínky velkoobchodních nabídek, které ani bez započtení fixních nákladů a bez jakéhokoliv zisku neumožňují replikaci maloobchodních cen MNO. V rámci vyjednávání o nové smlouvě se společností T-Mobile Czech Republic a.s. jsme tuto skutečnost demonstrovali na třech modelových případech tarifů napříč celým spektrem služeb.

3. Stanovisko č. 3 k řádkům 1495 až 1497

V souladu se zjištěními Úřadu potvrzujeme klíčovou roli datového komponentu maloobchodního mobilního produktu. Lze přitom předpokládat, že datové služby budou do budoucna zákaznickým preferencím koncových uživatelů zcela dominovat, neboť, jak potvrzuje i sama analýza na řádcích 839 až 853, značná část zákazníků využívá služeb sociálních sítí a platforem pro přímou komunikaci, které tradiční hlasové služby a SMS nahrazují. Právě nemožnost poskytovat za konkurenceschopných podmínek mobilní datové služby je jedním z nejmarkantnějších faktorů pro nynější malý zájem zákazníků o služby virtuálních mobilních operátorů.

Datum: 7. března 2022

Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby:

Ing. Pavel Přeček, prokurista

Podpis oprávněné osoby*):

*) V případě zaslání tohoto formuláře elektronickou poštou nutno opatřit příslušnou datovou zprávu uznávaným elektronickým podpisem.